T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

21 Ekim 2026

Sayı : 30824082-610-17086006
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat:Yurdagül GÜNEŞ Tel: 410 14 46
Faks:418 74 63 e-posta: haydar.demirer@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

7/47588 6K 12

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM AKIN'IN
TBMM 7/47588 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

SORULAR

İzmir ili Karaburun ilçesinde, Karaburun-İldir Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları içerisinde Lodos Karaburun Elektrik Üretim A.Ş. tarafından planlanan Karaburun Rüzgar Enerji Santraline Yardımcı Kaynak Güneş Enerji Santrali (GES) Projesi; zeytinlik alanlar, doğal karakteri korunacak alanlar, nitelikli tarım topraklan ve mera alanları üzerinde önerilmektedir.

Küçükbahçe Muhtarlığı ve bölge halkı tarafından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı aleyhine İzmir 7. İdare Mahkemesi'nin 2025/2048 Esas numarası ile açılan davada, 28.07.2026 tarihinde mahkemeye sunulan Bilirkişi İnceleme Raporu; dava konusu 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı'nın üst ölçekli plan kararlarına, şehircilik ilkelerine, planlama esaslarına, ilgili mevzuata ve kamu yararına uygun olmadığını açıkça ortaya koymuştur.

Buna rağmen, ÇED ve imar planı iptal davaları henüz sonuçlanmamışken şirketin Yaylaköy'deki alanda iş makineleriyle aralıksız çalışmalarım sürdürmesi, bölgedeki doğal yaşamı tehdit etmekte ve yurttaşların haklı tepkisine yol açmaktadır.

Bu bağlamda;

1) İzmir 7. İdare Mahkemesi 2025/2048 Esas sayılı dosyasında sunulan ve imar planlarında kamu yararı bulunmadığını tescil eden bilirkişi raporu ortadayken, Özel Çevre Koruma Bölgesi statüsündeki bu alanların ranta ve enerji tekellerinin tahribatına açılmasında Bakanlığınızın sorumluluğu nedir?

2) 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 10. maddesi uyarınca, ÇED ve yargı süreçleri kesinleşmeden proje alanında yatırıma başlanamayacağı ve işlem tesis edilemeyeceği açıkken, şirket hangi yetkiye dayanarak sahada iş makineleriyle çalışmalarını sürdürmektedir? Bakanlığınız bu hukuka aykırı çalışmaları durdurmak için hangi denetimleri ve yaptırımları uygulamıştır?

3) Karaburun Yarımadası'nın ekolojik dengesini, zeytinlikleri, meraları ve doğal varlıkları korumakla yükümlü olan Bakanlığınız, mahkeme kararlarını ve bilirkişi raporlarını beklemeksizin askıya çıkarılan ve onaylanan söz konusu imar planlarını iptal etmeyi düşünmekte midir?

4) Bölge halkının, yaşam alanlarını koruma yönündeki haklı taleplerini dikkate alarak, Karaburun'un doğasını dönüştüren ve tüketen bu projelere karşı kalıcı bir koruma politikası geliştirecek misiniz?

CEVAP

Bilindiği üzere, zengin doğal kaynakları, barındırmış olduğu endemik ve nadir türler ile Uluslararası Doğayı Koruma Birliği (IUCN) tarafından koruma altına alınan kritik türlere ev sahipliği yapan uluslararası ve ulusal düzeyde öneme sahip bir alan olan İzmir İli, Karaburun-Ildır Körfezi ve çevresi, 14/03/2019 tarihli ve 823 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile Karaburun-Ildır Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak tespit ve ilan edilmiştir.

Özel Çevre Koruma Bölgelerinin ilan edilmesiyle birlikte Bakanlığımızca (Tabiat Varlıklarını koruma Genel Müdürlüğü) öncelikle bölgenin sahip olduğu özgün değerleri bilimsel olarak ortaya koymaya yönelik biyolojik çeşitlilik araştırmaları, sosyoekonomik araştırma, taşıma kapasitesinin belirlenmesi ve su kalitesinin izlenmesi gibi kapsamlı çalışmalar yürütülmektedir.

Karaburun-Ildır Körfezi ÖÇK Bölgesinde de kara, kıyı ve deniz alanlarında 2 yıl 4 mevsim uzman akademisyenler tarafından yürütülen arazi çalışmaları boyunca devam eden biyolojik çeşitlilik araştırmalarında, bölgenin biyolojik zenginliğinin mevcut durumunun ortaya konulması, endemik, nadir, nesli tehdit ve tehlike altında olan tür ve habitatların sınıflandırılması, hassas bölgeler ve koruma-kullanma ilkeleri belirlenerek doğal kaynak değerleri üzerindeki tehditler ve bu değerlere esas veriler belirlenmiş, yönetim planlarına temel oluşturmak üzere karar vericilere yol gösterilmesini amaçlanmıştır.

Söz konusu biyolojik çeşitlilik araştırmalarında hassas bölgeler belirlenirken alanın sahip olduğu flora ve fauna tür zenginliği, türlerinin hassasiyet-nadirlik ve endemizm durumu, IUCN kriterlerine göre küresel ve ulusal ölçekteki tehlike kategorileri, alandaki fauna ve flora türlerinin BERN ve CITES sözleşmeleri eklerine göre koruma durumu, Kuş Direktifi ve Habitat Direktifi kriterleri göre alanların ve barındırdığı türlerin durumu, alanlar üzerindekimevcut/potansiyel tehdit ve baskı unsurlarının durumu ve etkileri göz önünde bulundurularak ve hassas zonlar belirlenmiştir. Bu hassas zonlarda belirlenen koruma kullanma esasları çerçevesinde faaliyetlerin değerlendirilmesi ve alanların sürüdürülebilirliğinin sağlanması hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) bölgenin mevcut durumu biyolojik çeşitlilik araştırmaları, sosyoekonomik araştırma, taşıma kapasitesinin belirlenmesi ve su kalitesinin izlenmesi çalışmalarından elde edilen bilimsel verilerle ortaya koyarak katılımcı bir anlayışla Karaburun Ildır Körfezi ÖÇKB Yönetim Planları hazırlanmaktadır. Bu kapsamda, yöre insanının ihtiyaç ve beklentilerinin belirlendiği, karşılaşılan sorunları ve çözüm önerilerinin değerlendirildiği bölgede görev ve sorumluluğu bulunan kurum ve kuruluşların, yerel yönetimlerin, üniversitelerin ve sivil toplum kuruluşlarının biraraya geldiği paydaş toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılarda elde edilen bilimsel verilerle paydaşların görüşlerini bir araya getirerek Karaburun Ildır Körfezi ÖÇKB için etkin ve uygulanabilir çözümler geliştirilmektedir.

Tüm bu değerlendirmeler ile birlikte yönetim planı hazırlanması çalışmalarında koruma hedeflerine ulaşmayı sağlayacak bölgenin vizyonu belirlenerek sorunların çözümlerine yönelik koruma kullanma dengesinin gözetildiği faaliyet planı oluşturulmaktadır. Karaburun Ildır Körfezi ÖÇKB Yönetim Planının Hazırlanması çalışmaları tamamlanma aşamasındadır.

İzmir İli, Karaburun İlçesi, Pirenli Dağı, Kurkaya Tepe, Yayla Düzü, Değirmentepe, Çataltepe, Mınıslı Mevkii sınırları içerisinde, "Lodos Karaburun Elektrik Üretim A.Ş." tarafından yapılması planlanan "Karaburun Rüzgar Enerji Santrali Yardımcı Kaynak GES (99,9999 MWe/99,9999 MWp, 99,9999 MWm- Toplam:118,9 ha) Projesi" ile ilgili Bakanlığımız tarafından 17.12.2024 tarih ve 8069 sayılı ÇED Olumlu Kararı verilmiştir.

Bahse konu proje için, ÇED Yönetmeliği'nin 8. maddesi doğrultusunda projenin konusu, türü ve proje için belirlenen yerin özellikleri de dikkate alınarak projeye ait dosyanın, her türlü bilgi ve dokümanın incelenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü,), Kültür Ve Turizm Bakanlığı (İzmir 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü), Tarım ve Orman Bakanlığı (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü), Ulaştırma Ve Altyapı Bakanlığı (Karayolları Genel Müdürlüğü), Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü), İzmir Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ,Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı) temsilcilerinden oluşan İnceleme Değerlendirme Komisyonu (İDK) oluşturulmuştur.

ÇED Yönetmeliği'nin 19. maddesi gereğince;

(1) Bu Yönetmelik kapsamındaki projelerde;

a) "ÇED Olumlu" kararı alınmadan başlanan faaliyetler Bakanlıkça veya Bakanlığın yazılı talimatı ile

doğrudan il müdürlüğü tarafından, "ÇED Gerekli Değildir" kararı alınmadan başlanan faaliyetler ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulur. "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça yatırıma ilişkin durdurma kararı kaldırılmaz. "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Gerekli Değildir" kararı alınmaz ise, yatırımcı faaliyet alanını eski haline getirmekle yükümlüdür. 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilir.

b) "ÇED Olumlu" kararı ya da "ÇED Gerekli Değildir" kararı verildikten sonra, proje sahibi tarafından nihai ÇED raporu veya proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen hususlara uyulmadığının tespit edilmesi durumunda söz konusu taahhütlere uyulması için projeyle ilgili Bakanlıkça/il müdürlüğünce bir defaya mahsus olmak üzere ve bir yılı aşmamak üzere süre verilebilir. Bu süre sonunda taahhüt edilen hususlara uyulmaz ise yatırım durdurulur. Yükümlülükler yerine getirilmedikçe durdurma kararı kaldırılmaz. Bu konuda 2872 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilir.